

ХОЧЕШ ВІДЧУТИ СЕБЕ ЩАСЛИВИМ

Тут знаходять справу до душі, друзів за інтересами, розвиваються емоційно і творчо і навіть... позбавляються комплексів. Суть діяльності молодіжних аматорських колективів можна описати двома поняттями: експеримент і творчий пошук. А самі «народники» про себе кажуть скромніше, зазначаючи, що вони просто «не такі, як усі».

Історія таких колективів починається, зазвичай, з ініціативи зі створення «клубів для спілкування», котрі швидко переростають у форму спілки людей, яким цікаво одне з одним. Сьогодні вони є повноцінними театральними утвореннями. Лише в Києві їх більш як 30, а половина з них — при вищих навчальних закладах. Тут також проводять тренінги й майстер-класи, вивчають пластику, сценічну мову й акторську майстерність. І, на думку деяких професійних акторів і режисерів, за певними параметрами молодіжні театри навіть не гірші від окремих професійних.

Так, більшість молодіжних народних театрів організовано і діє при вищих навчальних закладах: Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, Національному технічному університеті «Київський політехнічний інститут», Національному авіаційному університеті, Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова, Київському національному лінгвістичному університеті.

— Вважаю, що в педагогічному університеті театральні формування мають бути стовідсотково. Я взагалі відстоюю таку дум-

«Освіта України» зазирнула за лаштунки молодіжних аматорських театрів, що діють при вищих навчальних закладах

ку, що незалежно від фаху майбутні педагоги повинні вивчати предмети, пов'язані з акторською майстерністю, риторикою, які надають сценічний досвід. Адже вчитель — це основний ідеолог, який після батька та матері, а в сучасних умовах — замість них формує дуже багато речей. І сьогодні він має вміння доносити знання, навчати й переконувати, — розповідає керівник студентського театру «Вавилон» Ірина Савченко. Поєднуючи викладацьку роботу та керівництво Центром культури і мистецтв НПУ імені Михайла Драгоманова, вона очолює і творчий колектив «Вавилонян».

Багато учасників, прийшовши до театру, були закомплексованими, боялися аудиторії та навіть спілкуватись зі співрозмовником, дивлячись у вічі. Театр позбавляє цих комплексів, що важливо для молоді. Адже саме так відбувається значна психоаналітична робота. «І це більше стосується хлопців. Дівчатам легше, вони від природи — актриси», — запевняє пані Ірина.

— Театр — форма проживання чужого життя. Те саме, що читання художніх книжок: ти переживаєш певні моменти, усвідомлюєш їх. Це і тренування почуттів, і навички їх приховувати. Це і співпереживання, і відповідальність, і вміння відчувати партнера. Театр дає багато речей, яких у побуті ти не здобудеш.

Ірина САВЧЕНКО

ЗАНЯТТЯ В ТАКИХ ГУРТКАХ ПОЗБАВЛЯЮТЬ БАГАТЬОХ КОМПЛЕКСІВ, ЗОКРЕМА — БОЯЗНІ СПІЛКУВАННЯ З ВЕЛИКОЮ АУДИТОРІЄЮ. А ЦЕ НЕОБХІДНО ДЛЯ ВЧИТЕЛЯ

«ВАВИЛОН»: ПРИНЦИПОВО УКРАЇНЬСЬКА ДРАМАТУРГІЯ

— Наш театр створювався на базі української філології, і сьогодні студенти цього напрямку навчання складають його основне ядро. Звичайно, є учасники, які приходять з інших вищих навчальних закладів. Вони «приросли» і мають бажання грати.

Наша особливість — принципово ставимо україномовну й українську драматургію. Зрозуміло, що це може бути проблемою, адже репертуарне коло максимально звужується. Але, як на мене, це є формою пропаганди української сучасної драматургії. Ми дещо скорочуємо твори, переписуємо, пишемо за мотивами й адаптуємо до

сцени. І жоден з авторів не мав до нас претензій.

Наприклад, «Ромео і Жасмін», п'єсу ужгородського журналіста й письменника Олександра Гавроша, ми показали за місяць до прем'єри в Дніпропетровському академічному театрі, а «Повернення в нікуди» Лесі Демської, «Голгофа» за мотивами п'єси Олега Гончарова і «Зачаровані потвори» Сергія Щученка взагалі жодним театром в Україні не ставилися.

ФЕСТИВАЛЬ-КОНКУРС «ПЕРЕВТІЛЕННЯ»

— Нещодавно, у травні, ми провели Другий фестиваль-конкурс шкільних

ДО РЕЧІ

УСЕ ПОЧИНАЄТЬСЯ З МРІЇ

— Звання народного присвоювалося з 1959 року успішним самодіяльним театрам із постійною трупю, великим репертуаром і залом для регулярних вистав. Таким установам навіть виділялося державне фінансування. Сьогодні народні театри, що працюють при державних мистецьких центрах, теж отримують невеличкі кошти, але загалом основний фінансовий тягар лягає на плечі меценатів, якщо такі знаходяться, й учасників театрального колективу. А якщо говорити про студентські театральні колективи, то фінансування забезпечує навчальний заклад, — роз'яснила нам Марина Мироненко, професор кафедри кіно-, телемистецтва Інституту телебачення, кіно і театру Київського міжнародного університету.

За її словами, звання «народний театр» сьогодні потрібно підтверджувати, і саме для цього проводяться атестації самодіяльних театрів. Самодіяльний театральний колектив, який претендує на це почесне звання, повинен брати участь і перемагати в міжнародних і всеукраїнських фестивалях. У його репертуарі можуть бути вистави якнайширшого спектра — від національної та зарубіжної класики до авангарду XXI століття, головне — аби це подобалося глядачам. Так, у складі будь-якого аматорського театрального колективу можуть бути і слюсар, і прибиральниця, і службовець. Основне — бажання служити сцені.

ТОБІ – ДО ТЕАТРУ!

самодіяльних театрів «Перевтілення». Ця ідея виникла тому, що багато театрів у загальноосвітніх навчальних закладах очолюють саме вчителі, маючи, скажімо, додаткове громадське навантаження, – розповідає Ірина Савченко. З досвіду, ці фахівці – переважно українські філологи або історики – іноді не мають «зеленого» поняття про акторську майстерність, вибір репертуару, роботу зі сценічним простором.

– Ми маємо допомагати вчителям, адже вони «варяться у власному соку». Під час фестивалю «вавилоняни» проводили майстер-класи для учасників, а наступного року ми плануємо запровадити такі заняття з режисерської майстерності й долучити до них членів журі – актора театру «Колесо» Анатолія Суханова та викладача Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого, режисера Володимира Федорова.

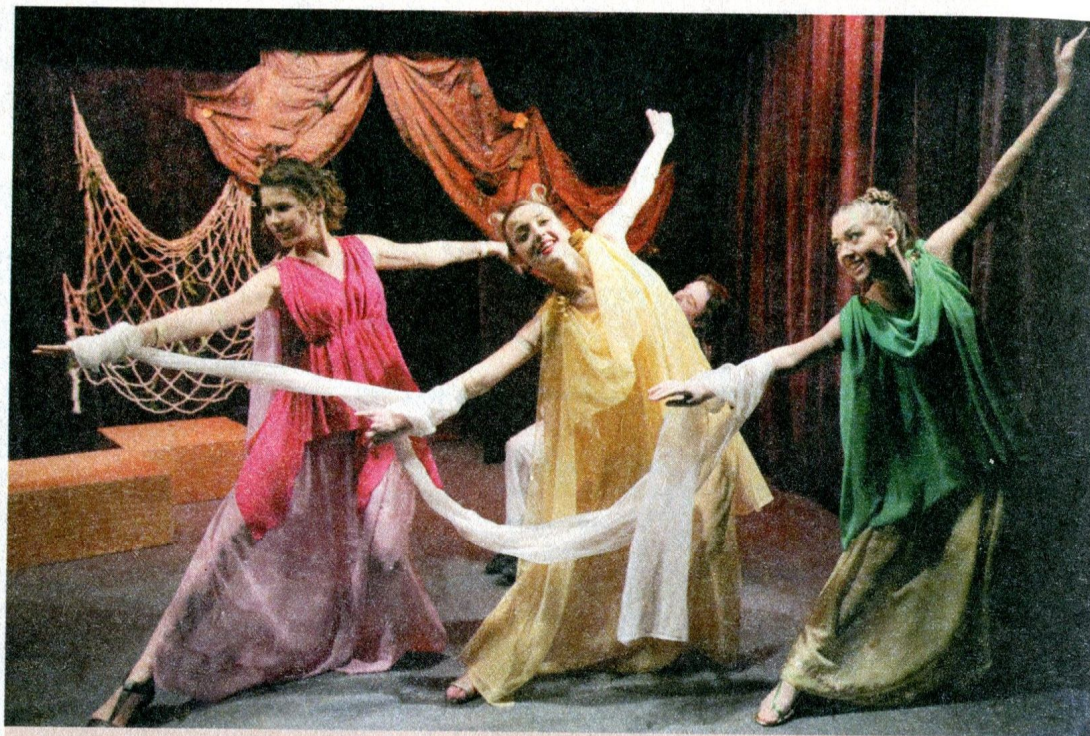
– Учасники, – розповідає нам керівник театру, режисер Маргарита Круїна, – це не лише студенти Національного авіаційного університету. У складі «Екіпажу» – дуже різні люди, від 5 до 40 років: і школярі, і студенти, і випускники. Багато хто потрапляє до нас у студентські роки та продовжує грати, доки їм дозволяють життєві обставини – сім'я, діти, робота. Загалом нас близько 40 осіб, а студентів НАУ в театрі більше половини.

Мені здається, аматорський колектив засновується тоді, коли людина прагне відчувати своє життя більш повним і насиченим, реалізовуватися творчо. Погодьтеся, бувають випадки, коли вступають до університету випадково, далі – навчання й робота... Людина може не відчувати себе задоволеною. Та маючи хобі, наприклад театр, можна реалізуватися, відчувати себе потрібним і спілкуватися з людьми, з якими поєднують спільні інтереси. Якщо

У СКЛАДІ БУДЬ-ЯКОГО АМАТОРСЬКОГО ТЕАТРАЛЬНОГО КОЛЕКТИВУ МОЖУТЬ БУТИ І СЛЮСАР, І ПРИБИРАЛЬНИЦЯ, І СЛУЖБОВЕЦЬ. ОСНОВНЕ – ЦЕ БАЖАННЯ СЛУЖИТИ СЦЕНІ

Участь у Другому фестивалі шкільних самодіяльних театрів узяли учні загальноосвітніх навчальних закладів Києва та Ки-

Є ДУМКА

Вікторія ТИЩУК, «Вавилон»: «...Із чого ж усе-таки зроблений цей світ?»

– Другий фестиваль-конкурс шкільних самодіяльних театрів «Перевтілення» особливий для нас, бо ці два дні були наче маленьке прожите життя. Ми проводили його вже вдруге і мали цілий рік, аби вдосконалити. Запам'ятався він дружньою театральною атмосферою. Театр став тією ниткою, що зв'язала учасників та організаторів в єдине ціле. Проведення «Перевтілення» дуже важливе для «Вавилону», адже тут ми можемо реалізувати весь досвід, який набули, беручи участь у театральних фестивалях. В організації був важливий кожен нюанс – від правильного розподілення волонтерів до досягнення таких дрібниць, як, наприклад, купівля рамок для дипломів. Ми мали змогу поліпшити свою командну роботу, навчитися працювати в досить екстремальних умовах, набули навичок проведення майстер-класів.

Театр для школяра та студента – можливість розширити кругозір, реалізувати себе, навчитися творчо мислити, позбутися комплексів і знайти нових друзів. Театр відкриває світ з нетрадиційної точки зору, тут ти потрапляєш до ситуацій, в яких жодного разу не був. Це безцінний досвід.

«Вавилон» – особливий колектив. Особливий тим, що за роки роботи ми стали великою сім'єю. Тут важливо все: і люди, й атмосфера, і справа, якою займаєшся. Це наче зовсім інший вимір, який заряджає тебе енергією, емоціями та здатністю творити щось нове і чудове. Що дає «Вавилон» учасникам? Гадаю, в кожного з нас своя відповідь. Особисто мене театр наближає до відповіді на запитання «Із чого ж усе-таки зроблений цей світ?». Не думаю, що поєднувати кілька видів діяльності одночасно просто. Але судячи з того, що п'ять років успішно поєднувала навчання в Національному педагогічному університеті імені Михайла Драгоманова, роботу і театр, – усе залежить від бажання.

ївської області: шкільні театри, різновікові та змішані колективи.

— Нині в соціальних мережах зустрічаємо багато вдячних відгуків і фотографій від учасників нашого фестивалю. І ми, і вони задоволені результатом своєї роботи. З одного боку, це гуманітарна акція, з іншого (надзвичайно важливо для театру) — ми маємо можливість бути організаторами, працювати волонтерами. Для майбутніх педагогів це вже певна практика. Йдучи до школи, вони вже розумітимуть, як можна організувати театральний гурток, шкільний театр.

«ЕКІПАЖ»: РЕЦЕПТИ ЩАСТЯ

Звання народного театру — це чи не найвищий статус, на який може розраховувати аматорський колектив. Отримати й обов'язково підтверджувати його кожні кілька років — завдання непросте. Відповідною комісією береться до уваги не лише кожна окрема вистава, а й весь репертуар, стабільність та яскравість колективу, що в поєднанні забезпечить зацікавленість глядачів та успіх театру.

Звання народного — результат лише двох років праці — молодіжний студентський театр «Екіпаж», створений при Національному авіаційному університеті, отримав 2002 року.

Маргарита КРУПІНА

людина має театральний і акторський талант, вона радіє з того, що чотири-п'ять вечорів на тиждень займається улюбленою справою.

Окрім студентів, у нас є психологи, перекладачі, менеджери з туризму, адміністратори з акторських кастингів на телебаченні, приватні підприємці, навіть стюарди — люди, які, закінчивши НАУ, літали в рейси і встигали поєднувати роботу з грою в театрі.

У нас сучасний драматичний класичний театр. Він — репертуарний, базується на гарній літературі. Ми ставили Рея Бредбері, Теннессі Вільямса, Пауло Коельйо,

Вероніка СИНЕЛЬНИЧЕНКО, «Екіпаж»: «...Коли відповідаш не лише за себе»
— Для мене театр — це спосіб життя. Діти акторів, зазвичай, у театрі з пелюшок, і в мене навіть є чорно-білі фотографії, на яких я ще зовсім маленька. Вперше вийшла на сцену в п'ять років. Добре пам'ятаю той спектакль, свою першу роль. Із того часу жодного сезону не пропустила, весь час у театрі. Наш «Екіпаж» розпочинався з дитячого зразкового театру «Фарби». Для мене він особливий тому, що я в ньому з дитинства. Актор і режисер — професія, але це має бути і покликанням. Упевнена, що для театру важлива не лише акторська майстерність. Важливо вміти танцювати і співати, нанести грим і придумати костюм, забезпечити реквізит. Тим більше, що в нас аматорський колектив. Ми все робимо самі. Багато чого навчаєшся, коли відповідаєш не лише за себе. (У кожного з нас є поняття колективу, взаємної підтримки й допомоги). Сьогодні я навчаюся в магістратурі на факультеті психології Київського славістичного університету. В майбутньому планую займатися корекційним психологічним театром. То моя мрія. І коли з'явилася можливість спробувати себе в цьому, я одразу погодилася. Корекційний театр — для людей із певними особливостями. Це поєднання психології і театру. Спільні заняття й репетиції дуже добре впливають на розвиток людини. Буду розпочинати з груп дошкільного віку, від трьох до семи років.

Роальда Даля, Деніела Кіза. Серед постановок — твори Антона Чехова, Володимира Маяковського. Або сучасних авторів: Людмили Петрушевської, Сергія Коковкіна, Ольги Зверліної, Марії Ладо, Олександра Марданя.

Маргарита розповідає і про маленькі театральні «хуліганства», наприклад, постановку «Репетиція, або Сон з Мінотавром» за мотивами п'єс драматурга Ольги Зверліної із Санкт-Петербурга.

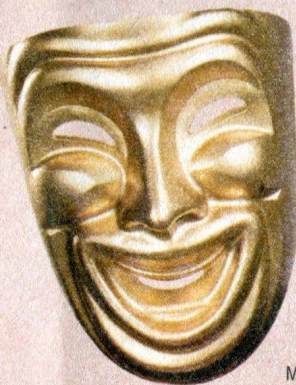
— Це фарс, гра. Але надзвичайно яскрава й неповторна. У травні ми взяли участь у фестивалі «Київська театральна весна» і за рішенням журі здобули звання кра-

щої вистави. Наступного року більше уваги приділятимемо сучасній драматургії, продовжуючи тенденцію останніх років. А авторів обов'язково запрошуватимемо на прем'єри.

Керівники театрів запевняють, що університети пишаються своїми творчими колективами, адже досягнення відображаються в численних дипломах і нагородах. Та якщо запитую про наболіле — відповідь майже однакова: коли вирішиться питання з фінансуванням, у театрів не буде жодної іншої проблеми.

Дарина МАТАТ, «Освіта України»

Це, до речі, є основним принципом «вільних сцен», «вільного театру» французького режисера Андре Антуана. Тобто ти можеш погано грати, співати чи танцювати, але чудово пишеш або малюєш, чи в тебе неабиякі композиторські здібності, тобі подобається робити світлові рішення та будувати декорації, шити костюми, і ти робиш це щиро і самовіддано. Тоді самодіяльний театральний колектив — твоя друга домівка.

— Далеко не всі мистецьки обдаровані люди вступають до «творчих» вищих навчальних закладів. Якби це було так, то сьогодні не існували б в Україні «КВК» і «95-й Квартал». Це мистецьке явище може подобатися чи ні, але воно є, і люди, які його створюють, безумовно талановиті.

Історія будь-якого театру починається з мрії. Ідея зазвичай зріє довго, але обов'язково настане день, коли сміливі кроки дадуть змогу втілити цю мрію в життя. Для того потрібно лише вірити в себе і працювати. Впевнена, що народний театр — це мрії, що стають реальністю.

Заслуговує на увагу цікавий факт. Наприкінці 1913 року московські студенти організували Студентську драматичну студію, очолювати яку погодився Євген Вахтангов, один з найталановитіших учнів Станіславського. А вже у вересні 1920 року вона стала структурним підрозділом Художнього театру як Третя студія. Сьогодні це Академічний театр ім. Є. Вахтангова. Тож усе в житті можливо, і всім лише треба наполегливо йти до поставленої мети.

